

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adusele sale „Foia Interesantă”, „Foia de glume „Bobirnați” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foia Int.” pt. economi: 1 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foiaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Ce au cerut Românii, și ce s'a arătat Tisza aplecat a da...

În ședința dela 6 Martie s'a început în dieta din Pesta desbaterea asupra pertractărilor lui Tisza cu Românii, și a încercării lui de a-i atrage spre sine, spre taberele sale, și a-le astupa gura, ca să fie „pe pace”. Tisza a dus lucrul năntea dietei anume cu scopul, ca aci să-și spună „patrioții” tot ce au la bătuca contra încercării de a împăca pe Români.

S'au și adunat pe acea zi la ședință și mamelucii lui Tisza, dar și bălaurii koșuțiști din împotrivire, cu Apponyi în frunte, care a făcut o ieșire furioasă contra Românilor.

Pe galeriile salei de ședințe se adunase lume multă, să privească și să asculte desbaterile cele de mare însemnătate asupra pricinii cu Românii.

Cel dintii care a luat cuvîntul, a fost dl Dr. T. Mihali, președintele clubului deputaților naționaliști. După ce Tisza, în ședința dela 20 Februar, așternuse năntea dietei, ca material de gîndit și de desbătut, aceea ce el a pus în vedere Românilor, — era și firesc, ca năntele de a se porni desbaterea mare, să vie și din parte românească cineva, să arate că Românii ce au cerut?, — ca așa deputații ce vor să vorbească asupra lucrului, să aibă tot materialul năntea lor, să știe despre ce a fost vorba și să își poată rosti judecata lor, în desulă cunoștință de lucru.

— Dl Dr. Mihali începe prin a spune, că știe ce răspundere grea are în desbaterea ce s'a pornit în jurul luptei Românilor, simte greul stării sale în această desbatere, dar are mîngăerea, că azi toată lumea vede, de ce lipsă e poporul românesc și cit de îndreptățite sunt năzuințele lui, de a-și păstra viața și a și-o desvolta!

Partidul național român, ca conducătorul sorții și a luptei acestui popor, în conducerea politicii lui, n'a pierdut nici odată din vedere interesele (trebuințele) țării, a împărăției și a Casei domnitoare. S'a luptat totdeauna cu arme legiuite și pe căi pacifice.

Fernbach (întrerupe): Vedem din întâmplarea dela Dobrișin!.

Dr. Mihali, arată că încercări

de înțelegere cu Românii s'au mai făcut, chiar de pe vremea Procesoșului Memorandului, iar, mai nou, de aproape toate guvernele: de a koșuțiștilor cînd erau la putere, de alui Hedervary, și de celelalte, iar aceea ce Tisza a încercat e numai un pas mai hotărît, mai mare, pentru o deslegare a acestei încordări dintre două popoare, ce ar avea lipsă a răzîma unul pe altul.

Pentru ca azi să știe toți de ce a fost vorba în aceste pertractări, cetește aci cele 11 puncte, pe care Comitetul național român le-a înaintat lui Tisza, ca cereri ale națiunii românești din această patrie, dacă e ca se se facă între această națiune și cea maghiară ocîrmuitoare de stat, — o pace durabilă, nu de azi până mâne. Iată ce s'a cerut în numele Românilor:

I.

Potrivit cu cerința libertății învățămîntului, să se recunoască dreptul și să se dea, prin așezeminte, puțința, ca poporul român să se poată cultiva pe toate treptele învățămîntului obștesc, în limba românească, atît la așezemintele de învățămînt de stat, fundamentale (ținute de oarecari „Fundatiuni”) și comunale, cit și la cele confesionale.

II.

În scopul de a se avea libertatea religioasă și de-opotrivă îndreptățire confesională (între religii), să se chezeșuiască și respecteze atît pe teren bisericesc și școlar, cit și pe cel fundamental și al chivernisirii ei dinlăuntru, autonomia (conducerea de sine) bisericeii gr.-or, române. Să se ducă în deplinire art. de lege XX din 1848. Să pună statul atît în scopuri bisericesti, cit și școlare, la îndemină amînduor bisericilor române, ajutoare, în măsură cu sumele ce se dau celorlalte bisericilor!

Comunele române, alipite la dieceza de Hajdudorog, să se înapoieze Metropoliei române de Alba-Iulia și Făgăraș.

Stabilirea mai de aproape a tuturor acestor lucruri, să se

facă pe temeiul înțelegerei cu capii bisericesti.

III.

Să se chezeșuiască libertatea de presă (a tiparului de foi și cărți) și să înceteze prigonirea politică a scrisorilor românești.

IV.

În scopul susținerii și dezvoltării însușirilor osebite ale neamului românesc, precum și în scopul a i se da puțința dezvoltării lui sociale, să se recunoască dreptul de liberă întovărășire și de întrunire!

(De a putea înființa ori ce fel de Societăți și a ținea adunări, în cari se sfătuesc lucruri fel și fel. Că azi, dacă vrea, țile oprește ori-ce fibirău).

V.

Să se recunoască libertatea de orînduire de sine și de lucrare, a partidului național român, și să înceteze acele măsuri, cari azi tind să împiedece libertatea de lucrare a acestui partid.

VI.

În părțile locuite de Români în mulțime mare, să aibă poporul român chivernisire, deregătorii cu limba română, și să se introducă în acele părți limba română în viața deregătorilor.

VII.

Unde locuiesc Români numeroși, să se introducă întrebuințarea limbei române la judecătorii și tribunale, să se primească scrisorile și documentele românești; protocoalele să se iee românește și hotărîrile judecătorești să se dea în limba aceasta! Iar hotărîrile judecătorilor mai înalte, să se dea în traducere românească.

VIII.

Statul să împărtășească singuraticile ținuturi românești de același sprigin economic, de care împărtășește celelalte ținuturi, și să dea tuturor așezemintelor românești în măsură potrivită, ajutor, ca și cum dă celor neromânești. Să înființeze în părțile locuite de Români, școale economice, industriale și comerciale, cu limba de învățatură româ-

nească, și să spriginească binevoitor așezemintele de acest fel românești, precum și feluritele stăruințe economice.

IX.

Să înceteze statul lucrarea de colonizare (aducere de Unguri și Ciangăi printre Români, pe moșii mari cumpărate dela unii-alții), colonizare îndreptată contra Românilor, și marile moșii (domenii) de stat, cari nu sunt de trebuință pentru scopuri de studiu sau pentru înființarea de ferme de model, să le vîndă pe rînd poporului economic din partea locului! Chivernisirea pădurilor de stat să fie condusă nu numai de puncte de vedere economice, ci și sociale. Așezemintele de acest fel de stat, să se facă în mod corăspunzător și în părțile locuite de Români și peste tot să se iee în samă trebuințele economice ale poporului român.

X.

În scopul ca Românii să iee parte în viața deregătorilor și a judecătorilor statului, precum și în scopul, ca poporul român să fie administrat (chivernisit prin deregători) și judecat, prin fiii sei, — să se chezeșuiască, că atît pe terenul administrației (al deregătorilor), cit și al judecătorilor, precum și în toate celelalte slujbe de stat, se vor pune în părțile locuite de Români: Români!, și în lipsa acestora numai astfel de slujbași, cari vor dovedi că știu vorbi și scrie românește.

XI.

Să se chezeșuiască în chip statornic înfrurirea politică a națiunii române. Ținînd acest scop în vedere așa să se facă și legea de alegeri.

Partidul național român stă pe temeiul votului universal, egal, secret și cu votarea în comune. Intrucît însă în starea politică de azi, aceasta acum nu s'ar putea duce în deplinire, să se facă o astfel de lege, care în ce privește îndreptățirea la vot, umblarea la alegeri, împărțirea cercurilor și a judecării asupra alegerilor, să aibă în sine astfel de măsuri, cari chezeșuesc stabil și în mod corăspunzător, ca a 6-a parte a deputaților

trimiși în dieta Ungariei să fie Români (Căci poporul român face a 6-a parte a tuturor locuitorilor țării!).

La aceasta dl întâi ministru Tisza ne-a răspuns făgăduind împlinirea unor lucruri așa de mărunte, încât a rămas o foarte mare depărtare între punctul nostru de vedere, și cel al dlui ministru. Și în zadar am cercat a înlătura această deosebire mare de vederi, căci n'am reușit. Incheierea unei așazise „păci“ s'a zădărnicit. Dacă totuși dl ministru a făcut (în vorbirea sa din dietă în 21 Febr.) declarația, că cu toate astea, va sprigini înaintarea economică și culturală a popoarelor nemaghiare din țară, — o luăm cu plăcere la cunoștință, căci asta va înriuri binefăcător asupra popoului nostru, ba asupra tuturor popoarelor nemaghiare din țară. Dar am în același timp credința, că până ce nu vom fi asigurați prin așezăminte politice, scutitoare a așezămintelor noastre, până atunci nu e deslegată încă toată neînțelegerea! De aceea înainteză dietei, următorul plan de hotărâre pe care dieta să-l voteze ca hotărâre a sa în năzuința de împăcare a popoarelor nemaghiare din țară:

După ce felul de ocîrmuire ținut în timpul celor din urmă patru zeci de ani, are credința fatală că Ungaria numai astfel poate dăinui, dacă toate naționalitățile, contopindu-se în seminiția maghiară vor forma o națiune unită în limbă și simțăminte de neam, — e în contradicție cu istoria de o mie de ani a acelei Ungarii, pe care însuș întemeietorul, întâiul ei rege Sfîntul Ștefan, a recunoscut-o de țară poliglotă (a mai multor popoare) și ca atare a ținut piept în decurs de o mie de ani tuturor războierilor din lăuntru și din afară, dînd dovadă neîndoiasă, că într'adevăr nu a avut lipsă de nici un fel de chezeșie măestrită și mai puțin chiar de astfel de măsuri contrare scopului, cum e încercarea de a contopi în chip măestrit toate neamurile, încercare care are un singur sfîrșit, adică: cea dezbinare, care împarte popoarele de sub coroana Sfîntului Ștefan în două tabere inimice, — de aceea: guvernul să fie îndrumat să înceapă deschis și fără nici o codire, chiar în binele întăririi din lăuntru a țării, o politică de stat care să găsească conglăsuire între trebuințele de unitate politică a țării și între trebuințele de viață ale popoarelor ei!

Răspunsul lui Tisza.

Indată s'a ridicat Tisza să răspundă vorbirii dlui Dr. Mihali, spunînd, că simte trebuința a întregi vorbirea acestuia cu unele lucruri

încă. Această întregire crede că o face mai nimerit, dacă cetește răspunsul pe care el l'a dat la cererile Românilor, încă în April anul, la începutul încercărilor de înțelegere de acest fel, pe cînd încă nici nu era în scaunul de ministru, așadar în stare oficioasă, cu răspundere. Iacă ce a răspuns Tisza la cererile Românilor:

La 1. (adecă la cererea Românilor de sub punct I) am spus: Legea dă Românilor drept a-și deschide școli populare și medii (gimnazii) cu limba română, iar statul îi va sprigini în năzuința lor asta, cu însemnate jertfe materiale. — La universitate însă trebuie să fie o singură limbă de învățămînt, dar după o înțelegere bună (de ne-om da „împăcați“) va face se se propună mai mult și la universități și la gimnazii limbile nemaghiare, iar calechisarea se se facă numai în limba bisericească a elevilor.

La II. Autonomia bis. gr. or. e ținută și să va ținea și mai departe. Făgăduiește și mai mult: „dacă se va stabili o înțelegere“, atunci face ceva rost de „cvinvenale“ și preoților cu școală mai puțină (care după legea de azi, nu le au). Bis. greco-catolică își va primi autonomia ei în legătură cu cea romano-catolică, dar ținîndu-se samă de cerințele ei deosebite. Treaba cu Hajdudorogul ce va mai corege, după cercetările ce vor urma.

La III. Libertate de pressă (tipar) este în țară aproape fără friu. Indată ce foile românești vor înceta cu ațîțările împotriva statului și a păcii între neamuri, vor înceta de sine și procesele...

La IV și V. Toți dorim o libertate de întrunire și întovărășire, și e de părere, că e iertat ca cetățenii să se întovărășesc și pe temeiul național (ce azi nu se suferă nici în scopuri curat economice și culturale). Și pe tărîm politic, recunoaște dreptul a ne grupa în partid de sine.

La VI și VII. Limba judecătorilor cea ungurească. La ascultare și la pertractare înse, se dă voce a se folosi limba maiernă a celui ce are lucru cu judecătorii. La deregătorii încă e lipsă se fie o gură sin limbă oficoasă, dar deregătorii cese află printre nemaghiarii, e de lipsă să știe limba acelora, ca să se poată înțelege nemijlocit cu ei. Să va da îndrumare ca scrișorile nemaghiare ce se alătură la procese ori la cereri către deregătorii, să se primească și în limba celui ce are lucrul, fără a-l șicana cerîndu-i traducerea.

La VIII. Statul dorește să de sprigină economic pe toate țărîmurile și Românilor, și intrucît ținuta lor dă cuvînt de încredere, va sprigini și școlile lor economice, industriale și comerciale.

La IX. Moșiile ce se aflau până acum în mâni ungurești, trec de o vreme cu repeziciune în mâni românești. Lucrarea de colonizare maghiară, cearcă numai a apăra acele vechi proprietăți maghiare, dîndu-le iar maghiarilor, și Românilor numai atunci s'ar putea plînge contra acestor colonizări, cînd s'ar lua moșii dela Români și s'ar da la Unguri!

(Apoi n'o fi chiar așa! Că azi moșia cutare nemeșească din un sat românesc, fiind a unui Ungur, acela își lucră moșia cu Români din stat,

dar cînd aduci pe ea 20—30 familii ungurești e altă vorbă! Capeți așa streini în sat cu cari să poți trăi rău, și nici lucru nu-l mai capătă vechii moșneni ci veniturile! Nu-i dară tot atît!)

La X. Nu poate face deosebire între cetățeni maghiari și nemaghiari la punerea deregătorilor. Dar e de dorit, ca cîrturarii români să iee parte la umplerea slujbelor, să între în slujbe, iar cei cari sunt (streini, să cunoască limba popoului!

La XI. Legea de alegeri măsură tuturor cu aceeași măsură. Dacă totuși nu-s toți pe-o formă îndreptățiți după această lege, e, că unii sunt mai napoi în cultură și bunăstare, iar legea dă dreptul pe temeiurile acestea. Cînd și Români vor spori în cele două privințe (în cultură și bunăstare), ei ajung la putere în chip firesc.

Acestea le-a făgăduit Tisza. Cine nu vede că fiecare făgăduință a lui e ticluită așa de îndelnic, de ușor de sucit în ori ce parte, — încît cu adevărat fiecare făgăduință e atît cît — nimic. Și toate le face atîrnoare dela aceea, că — se vor da Români „păcii“ lui, ori nu s'or da! De s'or da (adecă de vor intra în tabăra lui de mameluci) le dă ici coala grăunțe și pace, de unde nu — va fi tot cum a fost, ori și mai rău.

Tisza și-a încheiat vorbirea spunînd, că atîta s'a ajuns, că Români și-au stîmpărat mult cererile lor mari și s'a făcut totuși o apropiere între punctul de vedere unguresc și cel românesc. Ii pare rău că domni români n'au mers și mai departe cu slăbirea cererilor, ca să fi se putut înțelege de tot, și îi pofteste să o facă încă de aci încolo, în binele popoului lor și al țării... Să tragă o punte peste prăpastia ce desparte cele două popoare... (Ba să-l zvîrle lui hantătar pe Tisza de pe punte în acea prăpastie, decît să tot slăbească din cereri până ne-om trezi în brațele lui!)

A luat apoi cuvînt deputatul Farkas Pál răpitorul prin mii de de mișelii a cercului Orăștie. Fiînd acest lidan scirbos, foarte urit pentru rolul seu de slugă proastă lui Tisza între ori ce împrejurări, — cînd s'a sculat și el la vorbă, koșutiștii au ieșit afară din dietă. Nici n'au vrut să asculte sfătoșeniile și lingușirile scirboase ale mamelucului.

— Apponyi a grăit apoi în numele partidelor de împotrivire koșutiște. Spune că e greșită politica începută de Tisza! Nici el nu e contra unei înțelegeri cu Români (intrucît Români vor primi a gîndi ca el!), ci e contra unei înțelegeri cu o grupare (partidul național) care nu vrea să recunoască statul național maghiar! Se acață de toate punctele de cerere a Românilor, arătînd cum trebuie lucrat în acelea din punct de vedere unguresc. Încă mai strașnic decît pân'aci! Și în învățămîntul economic, el cere să se pună „patriotism“ (înțelege: propoveduire de închinare naintea Maghiarilor!).

După Apponyi a vorbit a doua oră Tisza, spunînd între altele, că

în treaba cu școalele, trebuie făcut ceva, căci școalele confesionale prea sufăr de lipsa de învățători pregătiți, iar alt necaz e, că prea s'a pornit zidirea de școli pompoase. Școala se fie simplă și nu scumpă! Și mai e necazul cu șovinismul inspectorilor...

El crede că prin încercările de împăcare a săvîrșit o muncă de clădire națională. Au trecut vremurile ca neamurile acestei țări să se truncheze unele asupra altora, — trebuie să sosească vremea înțelegerii frățeștili..

O fi. O vedem din atîtea fapte și măsuri luate contra noastră.

— Hotărîndu-se ca ședința cea mai apropiată să fie Mercuri (în săptămîna de față), — desbaterea mai departe s'a început ieri, Mercuri. S'a înștiințat mulți deputați la cuvînt. Vor arăta care ce a spus despre Români și pacea cu ei!

Unele-altele.

Pân'aci și mai departe nu! — Strigă „Berliner Tageblatt“ Rusiei!

Un mare ziar din Berlin, „Berliner Tagblatt“, care stă aproape de guvern, a scris zilele astea despre încordarea dintre Rusia și Germania, — spunînd printre altele următoarele:

„Ținuta Rusiei față de Germania, dar mai cu seamă față de împărăția Austroungară, e deja așa încît numai un stat ajuns la vârstă litate (la supunere față de vecinul său) ar mai putea-o suferi! E timpul să spunem Rusiei:

— „Până aci, și mai departe nu!“

Aceasta s'o aducem la cunoștință Rusiei, spunîndu-i, că, în ca de lipsă, ne vom apăra cinstea și cu arma!“

Pacea cu Români, o trebuință mare a Impărăției!

— O spune un mare ziar din Berlin!

Același mare ziar „Berliner Tagblatt“ aduce un articol, în care vorbește de soața Austroungaria, spunînd printre altele:

„Pacea cu Români trebuie înfăptuită!, deoarece ce prin această vrea diplomația germană să întărească de nou alipirea României în tripla alianță, pentru-că tocmai din greșala diplomației (înțeleg austrîace!), în vremea din urmă, legăturile cu România s'au răci foarte mult!

„Iar cuvîntul de căpetenie e acela, că starea Românilor în Ungaria, cari formează 15 la sută din populația întregă, e de nesuferit ei sunt despoiați de drepturi și stors economicește de nemeșii maghiari!“

Așa se văd azi lucrurile și în Berlin!

Nu mai putem!..

— Mai bine să vie odată potopul!..

E din samă afară strigător semnalul vremilor, aceea ce scrie o mare gazetă din Berlin, apropiată de guvern. Ea zice, că înarmările celor grele ce trebuie să le facă într'una Germania și Austro-ungaria, din frica Rusiei, nu-s mai de suferit!

„Dacă bogă impărăție germană, încă mai poate suporta, fără zguduirea puterilor sale de plată, până 'nir'o me aceste îngreunări, — de pentru împărăția austro-ungară e lucru peste putință să se dea tot cite 600.000 de oameni b arme!

„Noștra știm, că și la Viena și la Pest, au ajuns oamenii la creștința, că e mai bun un sftșit grozitor, decât așa o groază de sftșite!..

Cu alte cuvinte: oamenii încep să plece capul naintea sorții și a striga acuș ei: „Să vie odată potopul!..

Ce spun Francezii.

— Ne „liniștesc”. —

Afuriștele de gazete franceze sînt îngrijate de sperierea ce a apucat pe Nemți și pe Austrieci de frica Rușilor, și — vin ele să i liniștească, să-i sfătule să fie pe pace, că doar nu-i amenință nici un clas rău...

Intr'adevăr ele scriu. aproape supărate, că se tot pune vina pe surata Rusia că ar avea gînd de războiu. Ci-că n'are de fel!

„Dar — zic istețele franțuzaice — altundeva i buba: Și voi cei din Germania și voi cei din Austro-ungaria, nu mai știți sub ce cuvînt să mai cereți dela cetățenii vostri dări noue și grele, pentru a vă înarma într'una, — și acum vă spăriași oamenii cu povestea că Rusia e amenințătoare, ca așa să tacă și să vă voteze sarcinile ce le cereți!.. Mai știți de n'o fi așa?..

Ce-i cu Dobrișinul?

E foarte interesantă purtarea mai nouă a lumii ungurești și a gazetelor maghiare! Incep a tăcea asupra groaznicei întimplări dela Dobrișin, și a o da uitării, de îi e mai mare dragul!

De ce? Pentru-că poliția din Dobrișin spune, că a aflat, că „Avram-ul” din poveste (de fapt Kirilof, solul lui Katarof, zis „Căfărău”) a stat în legătură de scrisori cu cocoana cea faină Ecaterina Budarsky, scriindu și printre anunțurile mărunte din foaia rusască „Program”... Iar de Catarina asta, poliția din Dobrișin nu culează să se atingă prea tare... Că doar ea avea, nainte de bombă, intrare la curtea vlădicului Miklósy, cu copilul ei cu tot...

Și iacă așa. O să rămînă tot lucrul baltă, căci par-că însuși Dobrișinul nu prea dorește scormonirea lui prea afund... Ca să nu iasă la iveală toată dreptatea în acest lucru mizerabil!

Tisza „împacă.”

Hirtile din procesul pornit contra Românilor din Mofșinul mic, cari nu s'au închinat lui Jaczkovics, solul Hajdudorogului, — hirtile ce se aflau în ministerul de Justiție, care se gindea că ce să mai facă cu ele, — au fost trimise

acum tribunalului din Sătmar să fie judecată asupra Românilor.

Pertractarea va avea loc încă în luna asta alui Martie.

Rutenii — izbiți și ei.

In procesul Rutenilor, de care am scris repeșit, s'a adus judecată în 3 Martie. Călugărul Kabaliuc, conducătorul mișcării, a fost osîndit la 4 și jumătate ani de robie, iar alți peste 20 de Ruteni la cite 6 luni, 8 luni, un an, doi ani.

Pe cale bună o pornește politica din Pesta. Să aibă Rutenii de ce vorbi anj de zile.

Așa da, se vor trezi și ei la alpire de neamul lor!

Știri din București.

— Găsătoriile în familia Regală —

Se telegrafiază din București cu data de 11 Martie:

— O telegramă sosită din Atena (capitala Greciei), vestește aici, la București, că în 10/23 Martie Moștenitoriul de Tron al Greciei, Prințul George, va sosi iarăși la București, însoțit de majorul Ramgobe și un adjutant al Regelui, ba poate va veni și Regele însuși.

Cu acest privilegiu se va îndeplini și vestii apoi oficios logodna Principesei Elisabeta cu Principele de coroană grecesc,

Tot cu aceeași dată (11 Martie) se dă din București următoarea telegramă:

„Principele român de Coroană Ferdinand, și Principesa Maria, vor pleca în 24 Martie v. (6 April n., Luni naintea Floriilor noastre) la Petersburg!

Perechea Moștenitorilor de tron, duc cu sine și pe Prințul Carol. Și se vorbește ca de fapt împlinit, că cu acest privilegiu, Prințul Carol se va logodi cu una din Marile Principese una dintre fiicele țarului.

Pentru Fondul ziaristilor,

am mai primit dela:

Carol R. Hagel, A. Iulia, 1 cor., Anuța Moldovan, St. Mihai-de-jos, 40 fil., Ion Lunda, Ozora, 40 fil., Ioan Hancu, Dombrău, 30 fil., Ioan Stăfănescu, Dombrău, 30 fil., Roman Urs, Șincaveche, 1 cor., Anton Brușiu, Borgoprand, 50 fil., Ioan Chiercep, Borgotiha, 50 fil.

In Hondol s'a dat la 9/22 Februar o petrecere populară. Fiind taxa de intrare mică, nu s'a adunat sumă așa mare, cit să mai întrecă și se rămînă și cîștig curat. Buna tinerime înse, care a arangeat pe trecerea, și-a zis: Dar noi voim să iasă și un cîștig curat, pe care, dacă întraltele nu l'au dat, l'om da noi, și anume în folosul Fondului ziaristilor! Și așa au dăruit în acest scop:

Alecsandru Iovan inv. penz. 1 cor. Gregoriu Aron, inv. 1 cor. Gheorghe Mărza 1 cor., Nicolae Cibean 1 cor., Toader Crișan 1 cor., Simion Mărza 1 cor., Emilian Dușă 1 cor., Traian Morar 40 fil., Dumitru Fordoiu 1 cor. și Dumitru Cibea, 1 cor. De tot 9 cor.

40 fil. cari s'au trimis pentru acest Fond. — Fie lăudași cinstiții dăruitorii.

Amestecul Germaniei să meargă așa departe?

— Din România. —

O știre cu totul neplăcută aduc foile din București:

Am scris în numărul nostru trecut, că în România și în Franția, s'a pornit o mișcare sănătoasă, să meargă dela inimă la inimă!, se apropie cu inima deolaltă pe cele două popoare ce-si sunt surori de sînge și a căror inimă bat una pentru alta cu putere nebiruită, — deși stări măestrite politice le-au ținut departe deolaltă acum vre-o jumătate de veac. Acum fac ca doue surori ce se îndepărtase deolaltă pe cărările vieții, în largul lumii, dar acum iar s'au întîlnit, și, cum demult nu s'au văzut, se bucură foarte de revederea cu sănătate, cu spor și cu bine, și încep să se caute una pe alta. Cea căutată își pune haină de sărbătoare și își ospătează pe draga soră, o îmbrățișează cu căldură, își contopesc iarăși sufletele într'unul cu bucurie.

In România s'a format de curînd o societate, zisă „Le Foyer”, cu menirea a cultiva cit mai mult bunele legături între națiunea română și franceză. Societatea a fost pusă sub președinția dlui I. G. Duca, azi ministru de culte al României și a dlui Blondel, ministrul (ambasadorul) Franciei la București.

Sora mai mare, Franția, a răspuns la întemeerea acestei Societăți, cu aceea, că și-a ales pe cei mai luminași oameni de știință ai sei, și i-a trimis în țară, ca să țină acolo conferințe ce privesc deaproape sufletul latin al popoarelor francez și român.

Au venit dnii Lacour-Gayet, membru al înaltului Institut de Știință al Franciei, și Tardieu, fost înfi ministru al Franciei, și au rostit la București doue minunate conferințe. Ei au fost primiți la sosirea în capitala Română, ca niște prinți! Lume aleasă, bucurie mare! După frumoasele conferințe, s'a pus la cale un banchet (o masă sărbătorească) în onoarea strălucirilor soli ai surorii mai mari, ai nobilei națiuni franceze!

Banchetul era vestit că va fi prezidat de Președinții Societății, de dl Duca, și de dl Blondel, — cum era și firesc să fie.

Dar ce s'a întîmplat în clipa din urmă? Un lucru cu totul neașteptat: Germania, această strivitoare brutală a Franciei nobile, a privit cu ochi răi înfrățirea asta a sufletelor latine... Prea simte ea, că acesta e semnul, că România ca mâne va sta alături de Franția în toate privințele, prea vede și ea, că Franția, cînd îmbrățișează așa pe România, umblă și

cu gîndul a o atrage cu totul pe partea sa, — lucru ce-i vine cu durere Germaniei, mai ales în aceste vremuri cînd despre vecina Rusia bat vînturile cam reci, față de cari România țină în Răsărit ca un țol cald onoratei, triple-alianțe...

Ce se gîndi diplomația germană? Să trîmîșă pe ambasadorul seu din București, Waldhausen, să meargă la înfiul ministru Brătianu, să-l roage, ca se dea sfatul ministrului seu de culte Duca, să nu iee parte la banchetul dat în cinstea învățașilor oaspeți francezi!

Și Waldhauseu a mers la Brătianu și i-a spus, că șa și pe dincoala, că sărbătorirea Francezilor în București chiar prin ministri țării, face sînge rău în Germania, și uite România mai poate avea lipsă de Germania, care și în vară a spriginit pe România (nu ca Austro-ungaria), și ar fi bine să fie cruțată Germania, care ar vedea în asta un semn, că bunăvoința ei pentru România a fost uitată și acum România face așa ochi dulci Franciei, dușmana Germaniei!..

Și cite i-o mai fi spus, destul că sară la banchetul sărbătorec dat pentru iubiții oaspeți francezi, cine lipsește? Președintele Duca, ministrul de Culte!

Lucrul acesta a făcut cu drept cuvînt sînge rău în țară și multe foi române, dar mai ales franceze, scriu cu dreaptă amărăciune pentru acest amestec încrezut al Germaniei, în niște treburi așa de locale și lăuntrice ale liberului regat român, — amestec pe care și l'a putut îngădui numai încrezut pe spriginul pe care știe că-l are ori-ce dorință, ori-ce cerere nemjască, la Regele Carol, care e și azi tot mare Neamț!..

Răspuns multora.

— Celor ce vor să meargă la „Bulgaria” —

De-o vreme încoace oarecine a răspîndit prin comunele din jurul Orăștiei, ba și al Hunedoarei și pe la Petroșeni, zvonul, că oarecari domni de aici „scriu oameni pentru trimes la Bulgaria”, — adică în Cadrilaterul luat de România dela Bulgaria. Urmarea e, că zilnic vin și la noi la redacție, și la unii domni de aici, oameni de pe sate, ba scrisori, cari cer să fie trimiși și ei...

Rugăm să se iee la cunoștință, că noi n'am spus nimănu acest lucru, nu știm de el nimic.

Afît e adevărat, că România va băga bani grei în zidirea de căi ferate și de drumuri de țară prin noul hotar, care e foarte sărac în astfel de drumuri, apoi în zidirea, prefacerea, lărgirea, porturilor la țărmii Mării (Mangalia și Balci), — dar lucrările acelea încă nu s'au început. Acolo poate că vor trebui lucrători, dar n'avem încă nici o știre că se caută. Cînd se vor căuta, vor afla ei oamenii de prin țol, că acele lucrări nu să fac în taină.

Păn'atunci însă, oamenii să nu-și peardă vremea întrebînd ori scînd după îndrumări și mai ales să nu facă prostia a-o lua la drum, — căci numai sieși își fac pagube zadarnice.

Primejdia dela Miază-Noapte.

Mobilizarea „de probă” a Rusiei, a trezit grozavă neliniște în Germania, ca și în Austro-ungaria. Ce vrea Rusia? Ne mai dă mult timp pace?

Incheerile ce noi le trăgeam în articolul din fruntea numărului nostru trecut, lipărit Mercuria în săptămîna trecută, — au fost întărite prin scrisorile multor foi mari dela sfîrșitul aceleiași săptămîni. Așa de pildă „Bud. Hirap” din Pesta, scrie în fruntea numărului său de Vineri despre primejdia rusească, spunînd prin altele:

„Lumea din Germania începe de-odată, ca la un semn dat, să se neliniștească! O nervozitate de nepus tremură în toată marea Impărăție. Foi serioase, de seamă, din cele mai felurite tabere politice, vorbesc de umbra cea de temut a primejdiei rusești. Corespondentul din Petersburg alui „Kölnische Zeitung” scrie un articol lung foi sale, în care arată, că dacă Rusia nu e azi încă destul de tare ca să-și împlinească cu arma amenințările sale, dar ea să pregătește cu mare zor, pe uscat și pe ape! Iar peste trei ani va fi gata cu pregătirile, și atunci — va ataca!

„Și foaia fostă alui Bismarck, „Hamburger Nachrichten” scrie așa, iar „Deutsches Tageszeitung” suflă alarma! Țarul nu-i are dragi pe Nemți. Pe pretinția lui nu se poate răzîmă nimic. Iar dacă Rușii se pregătesc, la aceasta un singur răspuns se poate da: pregătire cu încordarea tuturor puterilor și din partea Nemților!

Și așa tulburarea, neliniștea, se lățește și crește frumos în Germania...”

„Simțim, că Rusia se pregătește pentru lucru mare. Să lovească în Germania.”

„Dar dacă împărăția Țarului se pregătește într'adevăr, a lovi, apoi aici nu mai e vorba numai de Germania, ci și de noi (de Austria și Ungaria!)...”

Iar în alt număr, vorbind despre mobilizarea de progă ce se plănuiește în primăvara asta în Rusia zice:

„Ministeriul de războiu rusesc, pregătește pentru luna lui April o astfel de mobilizare de probă uriașă, ca și care pîndă azi nu s'a mai văzut nicădere! Guvernul a votat în acest scop 266 milioane coroane! Chiar și această mărime a sumei ne arată, că mobilizarea se va întinde peste partea cea mai mare a armatei rusești, și că cele mai multe corpuri de armată muscălești, se vor ridica la un astfel de stat de soldați, încît puțin să va mai deosebi de statul cu adevărat de războiu!”

În numărul său din 10 Martie, același ziar scrie: Zilele astea a avut loc în palatul de iarnă al Ța-

rului un mare sfat al capilor armatei. Duma (dieta) rusească a hotărît încă anul trecut urcarea statului de pace al armatei cu 25.000 de regruși mai mult, trei ani după-o laltă, — ceea-ce la trei ani de slujbă face o creștere de 75.000 de soldați, peste starea regulată. Dar lui Delcassé (Președintele Francez) i-s'a făgăduit urcarea cu alte 90.000, — iar față de asta Țarul și-a arătat dorința, ca statul armatei să fie urcat cu încă 111 mii pe an, ceea ce în 3 ani face o sporire a armatei cu 333.000 de oameni. Adăugînd la asta și cele 75.000 votale de dumă, — dă o creștere de 408.000 de soldați, peste statul vechiu al armatei!

Sunt pregătiri acestea, față cu cari nici un alt stat, — nu pot ține pas!

De aici neliniștea pe urma știrilor ce vin dinspre Miază-noapte.

În legătură cu știrile de mai sus, nu e fără înțeles, să dăm aci câteva cifre despre dezvoltarea Rusiei, atît ca număr de locuitori, cît și ca armată. O facem după revista „Cosinzeana” de aici, care a adunat aceste cifre din foi cunoscătoare a stărilor rusești. Iată-le:

Uriașul dela Miază-noapte.

— Cîteva date statistice despre Rusia. —

Cu trupul ei uriaș, ieșit din formă de mare, Rusia apasă asupra celorlalte țări din Europa, amenințator și întunecat. Mințile agere și înainte văzătoare, privesc cu teamă oarecum, spre uriașul acesta, pe lîngă care celelalte state se întind, ca pîcii pe lîngă Gulliver din poveste.

Dar Rusia pe lîngă toată întinderea ei, astăzi nu amenință încă cu nici o primejdie, ce n'ar putea fi învinsă. Prea are lucru cu rînduirea armatei sale și cu multe alte treburi din lăuntru, încît se crede că de-ocamdată nu poate fi războinică.

Însă va fi!

Aceasta n'o spune cutare sau cutare om ușor judecător, ci o spun cifrele reci, cari arată în ce măsură se dezvoaltă împărăția Țarului!

În 1902 numărul locuitorilor Rusiei era 139 milioane, iar în anul 1912, acest număr se urcă la 171 milioane! În 10 ani a crescut dar cu 31 de milioane locuitori, după care e ușor de socotit, că în cincizeci de ani, bănuind tot o dezvoltare regulată, populația Rusiei va crește atît de mult, că va trece peste populația tuturor celorlalte țări din Europa, laolaltă luate!...

Și norocul Rusiei e, că ea va putea și atunci, să dea puțină de traiu tuturor locuitorilor, căci pămînturile necultivate în întinderea ei, le are încă din prisosință!

Și s-a băgat de seamă, că cu cît populația îi crește, cu atît se îmbunătățește și soarta poporului. Țăranii ruși se nutresc azi mai bine! În cei din urmă

patru ani, aducerea de lucruri de de ale hranei a fost de un jumătate miliard (o mie de milioane) coroane, pe cînd în cei dinainte 4 ani, abia erau 300 milioane.

Primejdia care amenință însă statele europene din partea Rusiei stă în cerșterea armatei ei. În Rusia se duc an de an un milion și două sute de mii de feciori la asentare. Din suma aceasta nu se recrutează nici jumătate, ci abia 450 mii, căci statul nu are nevoie de mai mulți.

Sub arme are în timp de pace un milion și treisute, cincizeci de mii de soldați, dar în 1913 numărul acesta a mai fost urcat cu 50 de mii, iar în anul acesta el se va urca cu încă 115 mii. Și urcarea aceasta așa va merge pînă în 1917, pe cînd e plănuită sfîrșirea rînduirii armatei. Atunci statul de pace al armatei va fi de un milion și șaptesute de mii de soldați.

Făț de acest număr, statul de războiu se va stabili la cinci milioane și șasesute de mii. Dar acest număr nu e totul: el se mai poate mări la caz de nevoie. Dacă Rusia ar înarma, cum a făcut de pildă Bulgaria în războiul din urmă, tot pe al 10-lea om al său, atunci ar putea mobiliza șeptesprezece milioane de oameni!

Ei, aici e primejdia! În fața acestui număr, celelalte state ale Europei, se pitesc și se retrag trămurînd după use.

Corespondență.

Din Anina.

Dle Redactor. Ve trimit o veste bună din viața Românilor noștri adunați ca lucrători la Anina, păstoriți de părintele Nicolae Cimpean din Maidan. Sub conducerea lui cu bună chibzuială ne-am ridicat și noi de suntem azi luați în seamă de străinătatea cea multă de aici, — deși pînă de curînd nu eram.

Mai nou a pus la cale pentru ziua de 15/28 Februarie o reprezentațiune teatrală, împreună cu Concert și jocul național „Bătuta și Călușerul” în folosul Fondului bisericesc din filia Anina. La acest concert, admirat din partea străinilor, a debutat Corul Reuniunii de cîntare și cîntări din Maidan, care a secerat și aici între străini prin cîntările sale frumoase și prin dilitanții sei destul de isteți, multe laude și aplauze. Un Concert românesc aici între streini nu s'a mai pomenit așa de cercetat. Venise mulți intelectuali streini, cari ne-au admirat atît portul nostru național, cît și jocurile noastre frumoase. Bătuta și Călușerul au fost chipeșii noștri jucători siliți să-le repeteze, deoarece străinii încă nu văzuseră acest joc voinicesc. Fiecare cîntare din program a fost aplaudată. Laudă se cuvîne reuniunii din Maidan, apoi părintelui Cimpean, — dar mulțumiri aducem și Reuniunilor streine din loc, cari ne-au pus la îndemînă

bina și sala au primit cu bine pe Reuniunea noastră, mîna ce venise ca oaspe.

I. P.

Din Arud.

Dle Redactor! 22 Febr. s'a predat în sala hotelului „Detunata” prin diletanți distinși aici, piesa „Noii Căsătorii” de Björnson, o piesă de forță a marelui scriitor dar care, durere, deși a fost foarte bine jucată, la noi a fost numai o puștină gustată și apreciată. A noi partea cea mai mare a publicului merge la teatru — să ridă. În pesă lui Björnson este foarte mult umor, dar acela e așa discret, și întretesut în piesă, încît numai dinca atenție și înțelegere, îi scoala iveală farmecul.

Piesa a fost jucată de dsoare Irinuca Faur, Cornelia Biră și Angela Muntean, și de dnl Danil Androne și Nicodin Cristea. Toți diletanții au mulțumit pe deplin așteptările noastre, s'au distins înse prin jocul lor bun dl Nicodin Cristea și dsoara Irina Faur. Dsoara Faur a jucat de tot firesc și mișcător pe copila încîntătoare aci iubitoare și gingașă, aci tristă și desperată, luptîndu-se cu doi iubiri: cea pentru părinți și cea pentru alesul său...

— Piesa „Pribegii”, comedie care a urmat ca al doilea punct au jucat-o, pe lîngă persoanele din piesa întâi, dsoarele Zoe Feier și Antonia Faur, apoi dnii I. Grindean, I. Păcurar și Traian de Năsturel. A fost jucată bine, dar — n'a putut mulțumi toate gusturile. Îndeosebi unele dame au făcut critice cam cutezate...

— Un semn al vremilor? Pe invitări era anume, că damle sunt rugate a se înfățișa în costum național. Dar abia s'au văzut a costume. În schimb toalete cochete și fișitoare de mătasă. Iar una le făcea cununa: o toaletă a le „tango” care a făcut pe mulți să simță fior de gană... Prea ne — „modernisăm”.

— De luni de zile fișuica de aici „Abrudbánya és Vidéke” scrie și nesfîrșit de articole ordinare la adresa Românilor, batjocorindu-chip și formă, — și nu s'au aflat încă un Român inimos care să tragă la răspundere pe acești cutezători!

— Se vorbește mult și cu bucurie despre invenția apotecarului român Simion Oniciu, care a descoperit leacul *câlbezei*, cu care mîntuiește pe sute și sute de proprietari români de pagubele grele ce aveau în oi și în alte vite.

Multe bune dar și multe rele prin dragii noștri Munți.

Ulu de sub Găina.

Triplica din Balcani.

Ziarul „Neue Fraie Presse” din Viena, scriind de curînd despre sfîrșiturile la care s'a ajuns prin înfilnirea la București a înfiului ministru sîrb Passici și a celui grecesc Venizelos, — spunea, că el ori cît s'a făgăduit acest lucru, s'au

us la București cu gândul, de a pune temelie, ba, de se poate, a chiar lega de pe acum, o alianță (tovărășie strinsă) între România, Serbia și Grecia. Și, spune diarul vienez, politiciii grec și sîrb, cari veneau din Rusia, au și izbutit a încredința pe înfiul ministru român Ioan Brătianu despre folosul acestei întovărășiri a țării lor, — și de era după el, se și încheia alianța, — dar Regele Carol s'a împotrivit cu toată puterea la acest pas, căci El, până trăește, nu vrea să vadă țara prea pornită spre apele politice rusești, căci prea ar fi repede și bruscă desmințire a înțelepciunii politice pe care România o făcù sub toată domnia lui, fiind alipită mereu spre „tripla alianță” (Austro-ungaria, Germania, Italia).

Regele Carol a spus, că ține la aceea, ca România să nu se îngrijească la nici o politică a marilor grupări de puteri vecine, — ci să-și păstreze mâna liberă, căci iață, chiar în trecutul foarte apropiat, politica ei de mână liberă se dovedi de cea mai folositoare pentru țară! Această ținută o ajută mai bine, ca și în viitor se lupte cu izbindă pentru apărarea păcii dela București...

Cu alte cuvinte, limba cumpanii politice, care bătea mereu în partea Austro-ungariei și Germaniei, bate azi de ocamdată la mijloc, în liber, între această grupă de puteri și între cealaltă... Că mai apoi spre care va înclina, — e cam ușor de prevăzut.

NOUȚĂȚI

Iar urcarea numărului de recruți! Numai acum de curînd dieta din Pesta a votat legea cea nouă despre recrutare. Nici n'a ajuns să fie întărită și pusă în lucrare, și — se și atîrnă în cuiu toată legea, căci ministerul de războiu din Viena cere lege nouă, care să urce numărul de recruți și mai mult decît l'a dat legea de curînd votată!

Zilele astea pe masa dietei din Pesta se va pune noul plan de lege, urcînd numărul de recruți cu încă 5000 peste ce se dase de cealaltă lege.

Astea tot ca — răspunsuri la urlașele înarmări ale Rusiei.

Atît doar, că Rusia are de unde urca, căci are feciori buni de slujbă berechet, de și poate ridica din ei oșii cari să întunece pomîntul pe unde trec, — pe cînd la noi și până acum numai așa pot scoate recruții cîți să cer, că asentează și pe cei de jumătate buni, schiopi și chiar orbi de un ochiu.

Ba, pentru a cîștiga ficiori sub arme, în armata noastră se iau pe viitor dela ofiteri așa numiții Offiziersdienerii și ofiterilor li se dau numai bani cu cari să-și fină servitor pe cine vreau ei, dintre civili. Și alte lucruri, cari toate arată

cum conducerea armatei noastre își încoardă și ea, așa zicînd în chip desnădăjduit, puterile de a avea luptători mai mulți.

Ducere, acuși jumătate din rezervele ei, pe care le are pe hîrtie, în faptă să află în — America!

Morții mașinei de zburat. Din Viena se vestește o întimplare tristă: Locotenentul (Oberleitnantul) Elsner, s'a ridicat în 9 Martie pe o mașină de zburat a armatei, avînd cu sine ca soț zburător pe sergentul major (Felwdebel) Czernin. În zbor li s'a stricat ce li s'a stricat la mașină și dela nalțime de 80 metri s'a dat mașina cu ei peste cap. Cînd i-au căutat, au aflat pe ofișer mort, iar sergentul a mai trăit cîtva minute, apoi a murit și el.

Sărmanul muncitor român, mort între Unguri... „Românului” i-se scrie din Mișcolț:

„A murit zilele trecute un biet muncitor român în fabrica de fier din Mișcolț. Preotul gr.-cat. maghiar a cerut pentru înmormîntare o sumă mare, încît rudeniile și prietînii ne-putînd plăti, l-au îngropat pe bietul muncitor fără preot. Preotul gr.-cat. maghiar, înfuriat de asta a umplut foile locale cu scornituri, cumcă Românii l'au înmormîntat pe muncitor fără preot, pentrucă nu pot suferi limba ungu-rească, care se folosește în toate funcțiunile bisericești, nu știu după care Chisti-fideles, căci bula Romei vorbește altcum.

Lumea ungu-rească se înțelege a rămas adînc scîrbită de aceasta „demonstrație” valahă!

Directorul facricei a întreprins o cercetare și cu toate că de fapt l'a aflat vinovat pe preot, mai mulți lucrători români au fost trimiși la vetrele lor în Bihor, iar preotul dovedindu-se bun pentru maghiarizare, a rămas să-și urmeze în aplauzele ungu-rimii, lupta la care s'a legat“.

Acesta e un caz. Dar altul îl spune foaia „A reggel” din Mișcolț în alt chip. Iață-l:

Murînd un alt muncitor român, pretînii lui, căutîndu-și un preot, au aflat că cel mai apropiat le e cel greco-catolic (ungur) Szkirilla. S'au dus la el. Acesta le-a vorbit la inimă cite toate, că ce chemare are biserica greco-catolică maghiară și cite toate, — și i a înduplecat de au primit să le slujească el ungu-rește; la groapă a vorbit tot ungu-rește, și pe urmă legînd crucea în tricolor ungu-resc, le a dat'o oamenilor s'o sărute, — și săracii Români, vre-o 100 de lucrători rătăciți pe-acolo, au sărutat crucea înfășurată în colorile ungu-rești...

Așa soarte te poate aștepta rătăcind printre acești „patrioși” după lucru, după amara bucată de pâne...

Pe unul îl îngroapă fără preot, pe altul, în loc de prapor, sub steag ungu-resc înfășurat pe sfînta cruce!...

În America și furtunile-s mai altfel ca pe aiurea... Săptămîna trecută s'a ridicat în jurul New-Yorkului o așa furtună sălbatecă, cum demult nu s'a mai văzut nici pe mări. Orașul New-York a ajuns a fi rupt cu totul de cealaltă lume: Nici o corabie nu s'a mai putut apropia citeva zile de portul lui, nici din el să plece vre-una! Au fost 40 de morți și s'au pierdut șase încărcături de pe vase mai ușoare ce se aflau deja în ape și pe cari furtuna le-a răsturnat și scufundat.

Pagubele-s de nesocolit!

În Hondol dîndu-se în 22 Febr. n. o petrecere poporală, dintre cei cari au luat parte la ea și au ajutat la reușita ei, — au binevoit a dărui, peste taxa de intrare, următorii:

Ios. Bucureștean, com., 1 cor.; Keresztesi Kálmán, not. cerc. în Șoimuș, 1 cor.; Eug. Grecu, primar, 1 cor.; Ferenc Lajos, sergent de jandarmi, 1 cor.; Ștef Anton, pictor, 2 cor.; Câmpian Enochentie (din Criștior) 1 cor.; pentru-ce li se aduce mulțumită și pe calea aceasta. Cheltuelile petrecerii fiind însă atît cît și intratele, venit curat n'a rămas, — afară de cel pe care l-au dăruiat mai mulți tineri pentru Fondul ziaristilor. (Vezi-i publicați acolo).

Păruială între Sași și Români. O neplăcută întimplare a avut loc de curînd în Sibiu. O povestește ziarul săsesc de acolo. Niște Români intraseră în curtea unei berării, să-și adape caii la fîntînă. Curtea era, doar, ca la crișme, deschisă. Servitorul sas însă, a strigat pe Români, că de ce au intrat aci cu caii? Nu-i iertat. Românii șigubeți n'au luat în serios pe fratele Honț, ci l'au primit cu vorbe glumețe, zicînd unul între altele:

— Duce-ți-vă voi în Flandra, (de unde au venit Sașii), că aici noi suntem stăpînii!

Sasul a luat vorba în sus. S'a aprins. A mers și a chemat pe alți Sași și au început a amenința pe Români, și unul una, altul alta, iacă se încinse între ei o păruială, care merse tot întețindu-se, de se făcu o bătaie ștrașnică! După cum spune foaia săsească, pe cîmpul de bătaie au rămas măcinați bine doi Sași și trei Români, — cari de aci au fost duși la spital și de acolo vor fi duși la — judecată.

Ne cearta unii dintre abonații nostri vechi, pentru-că li-am oprit trimiterea foilor, — după-ce până la No. 9 (adecă noue săptămîni după Anul nou) nu ne au fost trimis încă plata pe anul de față. Un abonat al nostru, St. Cr., din Sat-Chinez, ne scrie: „N'a fost trebuință să-mi opriți foaia, căci eu sunt abonat de 8-9 ani și nici odată n'am rămas în restanță“...

Cerem iertare celor ce, ca și acest credincios abonat, s'o fi supărat pe noi pentru oprirea foilor, — dar nu mai știm nici noi cum să umblăm cu oamenii, că-s așa de mulți și de atîtea firi, încît e lucru peste puterile ome-nești, să cunoști pe toți și să știi cum să te porți cu unul fiecare.

Sunt unii cari nu vor să mai aibă foaia, dar nici de respins n'ar respinge-o, ca să nu supere și vateme,

ci lasă anume până li se oprește de sine. Dacă nui, dorînd să nu-l supărăm, nu i-o oprim, — ne trezim că o respinge dela o vreme totuși, spunînd: „De ce o mai trimiteți dacă nu vi-am cerut'o?“

Și mai ales rugăm să se știe, că la „Libertatea” e lege, că nu se trimite nimărui care nu a abonat'o. După primirea banilor, începe trimiterea foii. Iar pe credit, la cerere, se trimite numai celor cari îi aflăm în carte ca plătitori în regulă pentru trecut.

Ne-au cerut'o și acum zeci de inși pe-așteptare. Ne-am uitat în carte, am văzut că mai au ceva restanță (pe 1/2 an ori 1/4 de an din anul trecut), — acestora nu li-s'a mai împlinit cererea.

Nu fie dară cu supărate dacă oprim și la oameni, altfel bun plătitori pe trecut, căci o facem în cea mai bună credință, că numai așa e bine. Cu creditare multă nu putem umbla, căci aici lucrătorii nu ne așteaptă decît — 6 zile. În toată Sîmbăta trebuie să-i plătim. Fabrica de hîrtie, de cerneală, trebuie plătită, nime nu ne așteaptă peste termin, — iar astea le putem face, numai dacă și noi am primit plata dela cei ce ne țin foile.

Soldați îngropați de zăpadă. Soldații de munte, chemați a sluji în Alpi (munții spre Italia), sunt primejduiți adesea.

Săptămîna trecută o trupă de 15 vînători de Alpi cu 4 ofișeri, umblind prin Alpi, au fost îngropați de vii sub un puvoiu de zăpadă ce s'a slobozit de sus asupra lor!

POSTA REDACȚIEI

Ioan Crișan, în M. Derzse. Pe fața cuponului e scris 2 cor. și 2 fileri, iar pe spate spui că ne trimiți 3 coroane. Vezi recipisa, că numai 2 cor. și 2 fil ai trimis.

Ion Foley în Bettendorf (America). Dta ne-ai trimis plata la foi pe jumătate de an, prin Missler. De sigur ai plătit acolo 7 cor. 50 fil. La noi au ajuns 6 cor. 75 fil. Cei 75 fil. trebuia să-i plătești Dta acolo, nu să se tragă dela noi. La an face 1 cor. 50 fil. trager.

Nu o scriem numai pentru dta, că dacă numai cu dta am fi pățit'o, n'am zice nimic, ci mulți fac așa. Am primit prin unele bănci numai cite 12. cor. și omul spunea că ne-a trimis banii pe anul întreg, să vede că a dat acolo 3 dollari. Iar așa, dela mulți avem perdere prea simțită. De aceea vă rugăm a ne trimite totdeauna plata noastră deplină, iar taxa ce și-o cer băncile mijlocitoare, s'o plătiți dv. deosebit.

Al. Bij. înv. în Sz. kapos. Ne trimiți 1 cor. și pe cupon scrii: Rog foile pe jumătate de an. Pentru o coroană îți vin foile 2 luni de zile, apoi se o-presc. Dacă vei trimite atunci banii mai departe, — vor urma.

Theodor Popp, care ne-a pus o carte postală la Teiuș: Ne ceri foile pentru Laurenția Pop m. Sava din Stremți, că le vei plăti dta pentru ea. Dar nu scrii că dta, din ce comună ești? Așa n'am trimis foile că n'am ști cui se cerem plata. Scrie-ne de nou, deplin.

Toma Flucșea Oltalosebes ai plătit pe anul de față 4 cor. 3 cor ai trimis și 1 cor și se știe dela No de războiu.

Vasile Neamțu, în Buzad. Ne-ai trimis 50 fileri și ceri foile pe 1/2 an cu 3 cor. Pentru cei 50 fil. nici nu ne facem lucru să te băgăm prin cele 4-5 cărți prin ca se trec abonații. Iți merge acest un număr, dar mai mult. Nu Ori trimite bani pe 1/2 an, ori spune ce se facem cu cei 50 fileri?

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie—Szászváros.

Raportul Direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Criza financiară, generală, care dominase deja întreg anul anterior, în 1913 a fost și poate rămâne cea mai violentă din câte s'au ivit în câțiva decenii din urmă. Retragerea capitalului streine și complicațiile politice externe, pornite mai ales în urma incursiunilor din Balcani, precum și organizația nefirească a creditului public și privat în țara noastră, au dat anză la formarea unei situații financiare colosal de dificile. În urma acesteia, mijloacele financiare s'au redus până la extern, iar circulația lor a încetat aproape total. Prețul banilor s'a urcat în măsură până azi necunoscută, iar numărul a lipsit pe toată linia.

Alături de criza financiară generală, în special ținuturile locuite de poporul nostru au fost bintuite în anul expirat, ca și în cel premergător, de și mai dureroasa criză economică, în urma revărsărilor de ape colosale din vara trecută și astfel criza financiară a devenit și mai grea de suportat.

Între astfel de împrejurări o tenziune în afacerile institutelor financiare nu e posibilă și normală. În urmare nici conducerea institutului nostru nu s'a putut cugeta în anul expirat la dezvoltarea operațiunilor cultivate, ci și-a impus chiar o restricție în acelea. S'a sistat astfel pe câțiva timp acordarea de credite nouă, căci așa au dictat interesele superioare ale institutului, iar la prolongirea celor vechi, s'au încasat mici re-plăți reglementare.

Criza economică se înțelege a reclamat mai tare ca ori-când și sume mai însemnate din economisirile deponenților nostri, și astfel se prezintă reducere față de trecut la depuneri, care se justifică și prin replătirea unor depuneri mai mari, ce aveau caracterul de durată mai scurtă. Aceste angajamente pasive ale institutului, restringându-se operațiunile de afaceri, s'au satisfăcut aproape numai din propriile mijloace, dovadă împrejurarea, că poziția de rees-

cont arată neînsemnată creștere.

Creditele ni-s'au pus excepțional de scump la dispoziție, în urmare am fost nevoiți a opera și noi cu un etalon mai urcat, fără însă a trece în extremități, ca multe din institutele financiare. Considerând această situație generală financiară extrem de încordată, lipsa și scumpetea fără păreche de numărare, e chiar real și de admis reducerea activelor institutului și a profitului net, precum s'a și prevăzut, mai ales că și economisirile deponenților nostri a trebuit să le onorăm cu procent mai urcat. Intenționând apoi, să prezentăm un bilanț cât mai real am amortizat chiar pretenziunile dubioase.

Avem nădejdea, că domniile acționari vor ști apăsarea împrejurările dificile, prin cari trece azi viața economică — comercială și deci vor considera cu bunăvoință și rezultatele realizate de institutul nostru. Esperințele anului expirat și ale celui premergător, ne dau reală și practică direcție, în urmare sperăm să putem în viitor servi cu bun succes dezvoltarea trainică a institutului nostru.

*

5% dividendă statutară acționarilor după capitalul social de K 1.000.000—		
din restul de K 113.298'94:		K 50.000'—
10% fondului special de rezervă	K 11329 80	
9% tantiemă direcțiunii.	" 10196 90	
1% " directorului executiv	" 1132 99	
2% " comitetului de suprav.	" 2265 98	
6% " funcționarilor	" 6797 98	
5% pentru scopuri culturale și de binefacere.	" 5664 94	
2% " fondul de penziune	" 2265 98	
7% supradividendă.	" 70000'—	
Remunerație funcț. provizori și servitorilor.	" 1570'—	
De transpus în contul anului următor.	K 2070'28	K 113.298'94
	Total .	K 163.298'94

Primind această propunere, dividendă anului 1913 va fi de K 12 de acție.

Conducătorilor de filiale li s'a statorit câte un honorar de K 600 la an, pe care Vă rugăm să-l aprobați.

Din cvota pentru scopuri culturale și de binefacere, propunem să se dea:

1. Pentru zidirea școlii comerciale române din Brașov cor. 4000, din cari în anul curent cor. 2000.

2. Reuniunii de cîntări din Orăștie cor. 1200.

Între lucrările de natură internă amintim, că pentru conducerea și administrarea cancelariei advocaționale, s'a introdus un regulament special, prin care se intenționează totodată încasarea mai cu stăruință a pretenziunilor restante, în care scop se intenționează augmentarea personalului cancelariei.

Amintim cu această ocaziune și împrejurarea, că direcțiunea veche a institutului, și-a depus mandatul în adunarea generală extraordinară din anul trecut. Membrii vechi Dr. Ioan Mișu, Ioan I. Vulcu și Dr. Silviu Moldovan, realeși în aceea adunare, au abzis de nou. Direcțiunea actuală, în urma dreptului rezervat în statute, a întregit două din posturile devenite vacante, optînd pe acționari Dr. Romul Boca și Dr. Ioan Margita. Posturile vacante vin la întregire.

Membrul comitetului de supraveghiere Ioan Moța în ședința din 20 februarie c. de asemenea și-a însinuat retragerea din acest post.

Premițînd acestea ne luăm voie a Vă prezenta propunerea pentru împărțirea profitului curat din anul trecut și anume:

3. Pentru zidirea seminarului teologic român din Sibiu cor. 1000.

4. Pentru monumentul aviatorului Aurel Vlaicu cor. 500.

5. Atelierului de țesături român din Orăștie cor. 300.

Iar restul să rămînă la dispoziția direcțiunii.

Terminînd, Vă rugăm, ca după ascultarea raportului comitetului de supraveghiere

a), să stabiliți bilanțul pe 1913, să distribuiți profitul curat conform proiectului de sus, să dați direcțiunii și comitetului de

supraveghiere absolutului pentru gestiunea anului trecut;

b), să alegeți în direcțiune trei membri cu mandat pe trei ani, în locul membrilor Ioan Branga, Dr. Cornel David și Dr. Romul Boca, al căror mandat expiră, — un membru cu mandat pe doi ani, în locul membrului abzis Dr. Ioan Mișu, unul cu mandat pe un an, în locul membrului Dr. I. Margita al cărui mandat a expirat;

c), să alegeți un membru comitetului de supraveghiere, în locul membrului abzis Ioan Moța.

Orăștie—Szászváros din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Ardeleana“ societate pe acții, ținută la 20 Februarie 1914.

Dr. Aurel Vlad m. p.,
președinte.

Dr. Oct Sglimbea m. p.
dir. executiv.

*

Raportul comitetului de supraveghiere!

Onorată adunare generală!

Pentru rezolvirea agendelor avizate nouă de legea comercială și de regulamentul despre afacerile comitetului de supraveghiere, am ținut în cursul anului încheiat 1913 în total 10 ședințe, în cari am cenzurat prînd fiecare ram de operațiune și valorile institutului, am scormit trat cassă de repetite-ori și totdeauna am constatat deplină ordine.

Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1913 l-am aflat în deplină consonanță cu maestrul și inventarele referitoare și în conformitate cu cerințele legii și ale statutelor.

Propunerea direcțiunii privitoare la împărțirea profitului curat o aflăm corăspunzătoare statutelor și intereselor institutului în urmare ne alăturăm la această propunere și o recomandăm spre primire.

În fine Vă rugăm, ca, după ce veți fi aprobat încheierea conturilor „Bilanț“ și „Profit și Pierdere“, să binevoiți a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutul pentru gestiunea anului trecut.

Orăștie—Szászváros, din ședința comitetului de supraveghiere ținută la 20 Februarie 1914.

Ioan Popovici m. p. Poocopi Herlea m. p.
președinte.

Sim. Corv n un. m. p. Vas. C. Osvad m. p.

„Atelierul de țesături și cusături românești“ din Orăștie (Szászváros)

dă împrumut:

pentru serate și baluri: *porturi femeiești*: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10 — plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5 — plus spesele de porto.

Are de vânzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100 —

costume complete port de Orăștie à cor. 160 —

costume complete port de Pădureancă à cor. 120 —

Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier.

(1134) 3-

Convocător.

P. T. membri ai „Reuniunii de înmormintare“ din comuna Căstău, sunt convocați în înțelesul § 10 din statutele reuniunii, a participa la a XIII-a adunare generală, ordinară, ce să va ține în 2/15 Martie 1914. indata după serviciul Dumnezeesc și celebrarea parastasului pentru membrii răposați în anul 1913, cu următorul

PROGRAM :

1. Cuvînt de deschidere ;
2. Cetirea rațiociniului de pe anul 1913.

3. Alegerea oficialilor și a membrilor din comitetul administrativ pentru un nou period de 3 ani.

4. Eventuale propuneri.
Căstău, 9 Martie 1914.

N. Andrei m. p. V. Sintion m. p.
director. secretar.

(1256) 1-1

Nr. 694 1914 kl.

Publicațiune.

Se aduce prin aceasta la cunoștință publică, că pășunea din munții Naia și Deluț aflători pe hotarul comunei Sebeshely (Sibișel), dar fiind proprietatea orașului Szászváros-Orăștie, — se dă în arîndă pe timpul dela 1 Ianuar 1914 până la 31 Decembre 1919, în licitațiunea publică ce se va ține la 21 Martie 1914, la ora 9 a. m. în sala de ședințe a reprezentanței orășenești, — acelu care va promite mai mult.

Stabilindu-se prețul de strigare în 1500 cor. anual, numai oferte ce trec peste această sumă vor fi primite.

Ca vadiu e a se depune 150 cor. la mâna fiscalului orășenesc conducătorul licitațiunei.

Szászváros-Orăștie, la 4 Martie 1914.

Pt. Magistratul Orășenesc:
(1262) 1-1 Andrae, primar.

Econoamă!

Un văduv (fără copii), în etate de 56 ani, cu casă proprie, cărcimă și prăvălie în Orăștie, caută o **Econoamă** cu trecut cinstit, care să știe scrie și ceti. Etatea dela 40—50 ani. — Să se adreseze la Redacția acestei foi. (1254) 1-3

DE VINZARE

1. Din partea foștilor jobagi din Cirna se vinde un **Cin nou** de fag, de mijloc mare, așa că se poate folosi la pescărit, la trecut de oameni și mai tare lingă brudina pe Murăș.

2. Asemenea din pădurea jobagilor se vind circa 100 bugle, lemne verzi subțiri, de gorun și fag, pentru foc.

3. Mai departe se vind de acuma încoala dela oameni privați, în comună și din pădure, goruni în diferită mărime, buni pentru clădire, blane în joagăr, poduri, case, pentru doage de buți, etc., care acuma se predă așa pe aici fără preț.

Cinul și buglele se vind Luni în 16 Martie n. 1914, la 10 oare a. m. cu prețiu moderat, fără licitare, iar lemnele de lucru ori și cind.

AVRAM GRECU
pres. fost. jobagi, Cirna
Maros-Karna, posta Alvincz.

Casă de vânzare.

În Drumul țării din Orăștie, să vinde din mână liberă casa de lingă Ștern.

Interesații să se adreseze la încredințatul din partea proprietarului:

Stana George

(1255) 1-1

Învățăcei de cojocărie.

Se caută unu ori doi băeți, din casă bună, ca *învățăcei de cojocărie*, la subscrisul:

Constantin Măniuțiu
cojocar în Polana Sibiului
(Polyán, Seben m).

(1258) 1-2

Cost bun de casă, se află, în local ori dus acasă, la ospătăria fost Vlad, azi alui,

(1259) 1-12 I. Müller
(Orăștie, Drumul Țării).

În o comună frumoasă românească, 5 klm depărtare dela gara H-Dobra, lingă drumul mare și calea ferată ce trece prin comună a unei societăți industriale care lucră cu peste 500 lucrători — se vinde din mână liberă:

O crișmă, boltă și locuință

provăzută cu edificii economice și grădină mare cu pomi.

Doritorii de a cumpăra, să se adreseze dlui **Ioan Sintimbrean** învățător în Roskány u. p. Hunyaddobra.

(1257) 1-2

Vindem

dela 25 litri în sus:

Rachiu escelent de prune, producție proprie, de 18—20% cu 58-84 fil. litrul.

Rachiu întors de prune de 48—50% cu K. 1-80 l.

Rachiu întors, de coarne, de 50% cu K. 2—2-50 fil. l.

Cine dorește un rachiu veritabil curat, să se adreseze la societatea românească:

„Pruna“

societate pe acții, industrială și comercială, în Marosillye.

(1261) 1-3

Chipul lui Vlaicu, pictat pe sticlă

în coleri de oleu (pictură engleză) se capătă la subscrisul, numai cu 3 coroane exemplarul, din care sumă 10% oferez pentru Monumentul lui Vlaicu ce să va ridica la Orăștie.

Ioan Baci, preot în Șolmuș

(1217) 2-10 (Sajosolymos u p. Nagy-Sajo).

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat, atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“

singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a cîștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.

(1150) 12-26

La Domeniul din Bobalna (posta Orăștiei, Szászváros), se găsește de vânzare:

300.000

americană Riparia Portalis nealtoiță calitatea I., fără rădăcină, per 10 cor. 1000 bucăți, în lungime de 37—40 centi metri și 6—10 m. m. groasă. Vița e coaptă bine și neatinsă de gheață.

Cumpărătorii să se adreseze la:

„Administrația Domeniului din Bobalna“.

(1248) 2-3 Bâbolna u. p. Szászváros.

Arător de vânzare.

În Rampoș, hotarul Orăștiei, se află de vânzare din mână liberă 5 jugăre de pămînt, arător. — Prețul 900 cor. de jugăr. — Adresa la administrația foi.

(1239) 3-3.

De vânzare.

În Petroșeni Str. Malea o Fabrică de cărămidărie cu un teritor de pămînt de 2 jugăre și 500□ st. și tot pe teritor să află 2 căsi de locuit și cuptoare de ars cărămida și alte edificii.

Alte știri mai de lipsă se pot afla la proprietarul.

Dionisie Socol

(1215) 4-5 Petroșény, Str. Malea.

Înainte de a-ți procura

VIE,

VIN

altoi și plante de lux, în interesul dtaie cere catalogul nostru cel mai nou ilustrat, care pentru toți conține multe lucruri folositoare

Adresa punctueasă

SZŐCS SÁNDOR fia

szőlőoltvány-telep és bortermelő r. t.

BIHARDIÓSZEG

(1167) 5-18

(1242) 3-

Pentru economi!

Pravuri de îngrășat porcii, vitele cernute, oai, oi și capre, 1 pachet 60 fil. — Leacuri contra călbezei la oi, 60 fil. O porție de aceasta ajurge numai pentru o oaie. Pentru vite mari 2 cor. — Pravuri pentru ouatul găinilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra Scriați legibil adresa. Toate acestea să capătă dela: **CORNEL DEMETER**, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros).

Tot felul de
semințe agricole și de grădinărit
să capătă la:

Magazinul agricol Szászsebes
(proprietar: Const. Băila)

Sămînță de trifoiu, lucernă,
dif. ierburi, napi de nutreț, mă-
zărliche, mohor, totfelul de le-
gumi și flori; cepșoară lungu-
reață și boboloșiță (arpajic) etc.

Numai semințe garantate!

Vinzare în mare și mic!

(1253) 2-3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată incre-
derea la proprietarul de vii din
Șiria (Világos), PETRU BENEÁ,
căci Vă trimite numai *vinuri*
bune, curate și pe lingă pre-
țurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul	1911	1912
Vin alb — — —		82	62
Rizling — — —		86	64
Roșu de Miniș —	1.10	1.00	
Carbenet — — —	1.15	—	

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—	50
Rizling — — —	—	52
Șiller — — —	—	54

Rachie de trevere (comină) K. 1.60.
Rachie de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după li-
tru, în fileri. Vinurile și rachia
să expedieze sub îngrijirea pre-
prie, dela 50 litri în sus, cu
rambursă. *Vase împrumutate*
pe timp de 2 luni. Pentru cali-
tatea vinului garantez:

PETRU BENEÁ,
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.)

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit
leac contra tusei

KAISER
Caramele
pectorale
cu cel „3 brazi“.

Milfoane de înși le folo-
sesc în contra

TUSEI
răgușelei, a guturaiu-
lui, a flegmei și a
tusei măgărești.

6100 de atestate autentice.
de not. publ., scrise
de medicii și particulari, ga-
rantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un
gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20
și de 40 fileri, și în doze de
40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N.
VLAD (Demeter),
în Dobra la Apoteca W.
UNBERATH,
și în alte apotece.

Publicațiune!

Subscrisul dau în arîndă cu
1 Aprilie 1914 st. n., pe trei
(3) ani, eventual mai mulți,
un *Joagăr, mașină de seărmanat*
lână și piură de ulei, cu toate
aparținătoarele, minate cu apă,
și locuința necesară.

Condițiuni după favoare.

Ioan Chiveseu

Sztrugár u. p. Felsőpian.

(1246) 2-2

Casă de închiriat sau de vîndut.

În comuna Sărăcsău să află
de închiriat sau de vîndut o
casă nouă în stare bună cu 7
odăi, la poziție bună, unde de
present e unica crîșmă, boltă și
miserniță în sat. Cu casă sunt
împreunate și celelalte drepturi,
trafică, etc.

Reflectanții serioși să se a-
dreseze la subscrisul cit mai în
grabă:

BERIAN GEORGE

cassariu la „Cugiereana“

(1250) 2-2

CUIGIER.

RED STAR LINE

Linia Steaua Roșie

Antwerpen - Amerika.

Vapor regulat și direct între

Antwerpen—New-York

și

Antwerpen—Boston.

Vapoarele societății sunt:

Lapland, Finland, Kronland, Vater-
land, Zealand, Samland, Gothland,
Marquette, Menominee, Manitou.

Comunicație la New-York în fiecare
Sîmbătă, la Boston în tot a două zile.
Mai deaproape vă puteți informa la

Agentura

Red Star Line

Budapest, VIII. Köztemető ut 12-a

Telefon:

József 10-87

(1188) 5-16

Publicațiune.

Însotirea economică comer-
cială „Plugarul“ cu sediul în Blaj,
aduce la cunoștință publică, că
a cumpărat cantități mai mari
de cucuruz, pe care îl vinde cu
vagonul la gara, care i să cere,
or în mic la magazinul înso-
țirii din Blaj.

Toți cei ce au lipsă de cu-
curuz să binevoiască a se a-
dresa cu toată încrederea la
biroul însoțirii „Plugarul“, de
unde vor primi informațiile ne-
cesari:

Membrii însoțirii vor avea
favoruri deosebite.

Blaj-Balázsfalva Ianuar 1914.

Direcțiunea însoțirii.

(1195) 4-4

Să caută

un învățacel în etate de 13—14
ani în prăvălia lui

(1205) 3-5 Ilie Branga

Csimpa, u. p. Lonyaltelep.

Atelierul de tîmplărie

DUMITRU MARTIN,

ORĂȘTIE, Str. Cetății, Nr 15 (în apropierea casei orașului),
— își recomandă pentru sezonul de primăvara celor ce
voesc a-și zidi case noue: **uși și ferestă gata,**
în diferite măsuri. Primește și efectuește ori-ce comande,
din material bun și bine uscat, pe lingă prețurile cit să
poate de solide.

Tot aici: **mobile gata** pentru case țărănești,
precum și magazin de coșciuguri

și cele aparținătoare acestora, cu prețurile cele mai reduse.

Serviciu conștientios

(1237) 2-1. 2 s.

Carol König

pictor de odăi, edificii și firme,
în Orăștie.

Recomand cele mai nou se-
site modele, cari corespund și
așteptărilor celor mai avansate
ale timpului de față! Nizuința
mea e, ca, prin modelele și
lucrul meu, să concurez și cu
zagrăvitorii de oraș mare.

Rog onoratul public pentru
sprigin binevoitor.

Cu toată stima:

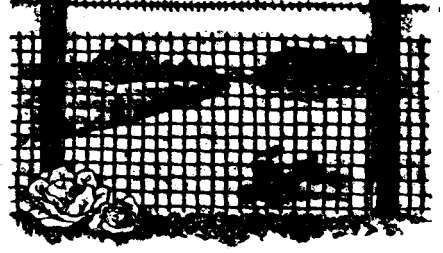
Carol König

pictor de odăi, edif., firme,
(1243) 2-6. Orăștie Szászváros.

Garduri, tare ieftine!

Produceție indigenă!

Fără păreche potrivii!

(1219) Ușor de montat! 1-40

Numărate scrisori de mulțumită adreșate că

Teșetura de drot HUNGARIA
e nelatrecută, distinsă!

Să face din drot răuocit. Prețul
pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,

fabriică de funii de drot
și de garduri de drot în

Budapesta, VIII, Üllői-ut 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos.

— Catalog ilustrat gratis și franco! —

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu 5 și 5¹/₂%

după mărimea sumei și terminul de abzicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 28-40

DIRECȚIUNEA

Casă de vinzare

Casa Nr 43 din drumul Țării,
în Orăștie, vis-a-vis de biserica
gr. orientală română, e de vin-
zare din mână liberă. — Trei
locuințe, șură, două curți, gră-
dină mare, etc. — potrivite pen-
tru meserii, economie, etc.

(1247) 2-3.

Mijloc sigur de trai

va dobîndi acela, care-mi va
cumpăra crîșma și prăvălia cu
circulație anuală de circa 50
până la 60.000 cor. — Situa-
ție favorabilă. Linia Hațeg-Car-
ansebes.

Adresa la Administrația foii
noastre.

(1176) 7-10

„Compagnie Generale Transatlantique“.

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare repezi.

Hawre—New-York și Canada

peste Basel (Elveția) și Paris.

(1231) 3-46

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-ter 15. Telefon: József 14-97